RUSKI INWALID

N°. 127.

NIEDZIELA 3. *Czerwca* 1817.

CZYLI

WIADOMOŚĆI WOJENNE.

Zawarcie. Doniesienie. — Wiadomości kraiowe: s Peterzburga. Królewstwo Polskie: Roskaz dzienny do Woyska Polskiego. — Wiadomości zagraniczne: Niemcy. — Rozmaite wiadomości.

Doniesienie.

Redakcyia Gazety Ruskiego Inwalida *w polskim ięzyku maiąc niemało czytelników którzy na połroczną się tylko podpisali prenumeratę, ma honor ostrzedz, iż ta kończy się z ostatniu dniem b. m; życzący przeto i na drugie połrocze odbierać takową gazetę, raczą się adressować do expedycyi gazet do pocztamtu Peterzburgskiego z wniesieniem 23 rubli assygnacyynych i przesłaniem swego adressu. Mieszkance zaś stolicy raczą się udać, do Karola Kraya mieszkaiącego w domie Bremera pod liczbą 197 na placu Isakijewskim przeciw Raitszuli Konney Gwardyi. Życzący mieć całkowite exemplarze począwszy od pierwszego Numeru, mogą się udać także do Karola Kraia przez pismo, przy dołączeniu czterdziestu rubli assygnacyynych zwyczayney roczney ceny prenumeraty, a odbiorą przez pocztę żądane początkowe numera, i na drugie połrocze nayakuratniey odbierać będą.*

Redakcyia używszy sposobów od niey zależących, w celu uczynienia pisma tego interessowanem, iuż to co do czytelności i czystości druku i papieru, iuż co do wyboru wiadomości powiększey części kraiowych, iako to: Rozmaitych tak Naywyższych *iak Senackich Ukazów, Postanowień Rady Państwa, Wydarzeń Wewnętrznych Kraiowych, Literatury Rossyyskiey i Zagraniczney, oraz Wiadomości Zagranicznych, ma nadzieię, iż znaydzie łaskawych czytelników, którzy tey pierwszey iskierce ich ięzyka w tych stronach dadzą sposobność zmocnienia się i nieprzeto zechcą ią przytłumić iż światło iey małe iescze i słabe.*

WIADOMOSCI KRAJOWE.

S Peterzburga, 3. *Czerwca.*

Radca Kollegski *Bóbiatyński* niezaięty obowiązkiem służby, przeznaczony iest do udziału Ministra przychodow i Skarbu dla osobnych poruczeń, z gażą 2000 rubli assygnacyinych na rok, maiącą się wypłacać s kassy Państwa.

Radca Stanu *Dubieński*, Cywilny *Symbirski* Gubernator, *Naymiłościwiey* mianowanym został Rzeczywistym Radcą Stanu, i przeznaczony na Gubernatora Cywilnego do *Woroneża.*

Kollegski Radca *Turgienieƒ* w skutek swey prozby uwolniony iest od obowiązków Naczelnika obwodu komor celnych Brześcia-Litewskiego,

przyłączony do Ministerstwa przychodów i skarbu, dla przeznaczenia do innych obowiązków; namieysce zaś iego przeznaczony iest Pułkównik *Łopuchin* uwolniony od służby woyskowey dla ran, z zamianą stopnia Pułkownika na Radcę Kollegskiego.

Kollegski Radca *Samaryn* znayduiący się w służbie w Kollegii Państwa, *Naymiłościwiey* mianowany Szambelanem Dworu Jego Cesarskiey Mści.

Znayduiący się przy Jego *Cesarzewicowskiey Mści Wielkim Xiążęciu Konstantym* Pod-Koniuszy 7ey klassy *Michel* naymiłościwiey wyniesiony iest do klassy 6ey.

Lista osob składaiących Komitet Towarzystwa Bibliynego Rossyyskiego na rok 1817.

Prezes Towarzystwa, zarządzaiący sprawami wyznań obcych, Radca Tayny Xiąże A. N. *Gallicyn.* Vice-Prezes J.W. *Serapion*, Metropolita Kiiowski. JJ. WW. *Ambroży*, Metropolita Nowgorodzki i Peterzburgski. *Michał*, Arcybiskup Czernichowski i Nieżynski. *Serafin*, Arcybiskup Twerski i Katiński. *Job*, Arcybiskup Katerynosławski, Chersoński i Taurycki. *Doziftey*, Arcybiskup. J.W. *Siestrzencewicz Bohusz*, Metropolita kościołów Rzymsko-Katolickich znayduiących się w Rossyi. JW. *Joannes*, Arcybiskup Ormiański. Rzeczywisty Tayny Radca Hrabia W. P. *Koczubey.* Rrzeczywisty Tayny Radca A. K. *Rozumowski.* Rzeczywisty Tayny Radca M. J. *Danaurow.* Wielki Marszalek Dworu R. A. *Koszelew.* Rzeczywisty Tayny Radca W. S. *Tamara.* Minister spraw wewnętrznych rzeczywisty Tayny Radca O. P. *Kozodawlew.* Radca Tayny K. J. *Hablitz.* Jenerał-Porucznik Hrabia K. A. *Liwen.* Radca Tayny Z. J. *Karniejef.* — *Dyrektorowie Komitetu:* Rektor Peterzburgskiey Duchowney Akademii Archymandryt X. *Filared.* Rektor Peterzburgskiego Duchownego Seminaryum Archymandryt X. *Innocenty.* Nauczyciel przepisów religii w Korpusie Kadetskim Jeromonach *Teofil.* Proboscz Kazańskiego Katadralnego kościoła Xiądz Heronim *Pawski.* Paroch kościoła Sergiewskiego Xiądz Dymitr *Malinowski.* Opat *Mangen.* Luterskiego wyznania Pastor kościoła Sey. Anny *Reymbot.* Luterskiego wyznania Pastor kościoła So. Piotra *Folbort.* Radca Tayny Baron *Vietinghof.* Rzeczywisty Radca Stanu N. D. *Zulkowski.* Rzeczywisty Radca Stanu . S. *Dzunkowski.* Rzeczywisty Radca Stanu . F. *Łabzin.* Rzeczywisty Radca Stanu N. J. *Fus.* Radca Kollegski A. A. *Leniwcow.* Radca Stanu J. O. *Tymkowski.* Rzeczywisty Radca Stanu *Gałachow.* Radca Stanu P. P. *Pomian Pezarowius.* Radca Kollegski E. B. *Aderkas.* Radca Nadworny R. J. *Hablitz.* Assessor Kollegski M. S. *Pilecki.* Pierwszey giełdy kupiec D. J. *Markiełów.* Obywatel Petrozawodski K. E. *Mezujef.* Giacki 2ey giełdy kupiec P. A. *Czetychin.* — *Kassyier:* Członek Towarzystwa Bibliynego Peterzburgskiego J. J. *Szmidt.* — *Sekretarze:* Rzeczywisty Radca Stanu W. M. *Popow.* Rzeczywisty Radca Stanu A. J. *Turgienijef.* — *Do Niemieckich korrespondencyi* Sekretarz Gubernski K. K. *von Pol.* — *Pomocnik Sekretarza:* Kollegski Sekretarz N. J. *Sierów.*

Królewstwo Polskie.

Rozkaz dzienny do woyska Polskiego.

W Kwaterze Główney w Warszawie dnia $\frac{11}{23}$. *Maja* 1817.

Za Naywyższym Rozkazem.

Umieszczeni zostaią.

Za okazaną zdatność i gorliwość w służbie.

w Piechocie. W pułku 3. Strzelców pieszych, przykommenderowani do tegoż pułku, Porucznik Jan Kasprzykowski i Podporucznik Stanisław Szeptycki.

Wykreśleni zostaią z Kontrol.

w Piechocie. Dowodzca 2. Brygady, 1. Dywizyi Piechoty, Jenerał Brygady Hornowski, zmarły w dniu $\frac{6}{18}$. b. m. — Dowodzca pułku 7. liniowego, Pułkownik Grotowski, zmarły w dniu $\frac{7}{19}$. b. m.

w Jeździe. Z pułku 3. Ułanów, Kapitan Morawski, który będąc wysłany za Remontą do Rossyi, niedał przeszło miesiąc żadney o sobie wiadomości.

W skutek przedstawienia Jenerała kommenderuiącego Dywizyą.

Otrzymuie Dymissyę z pensyą.

Dla słabości zdrowia.

w Piechocie. Z pułku 4. Strzelców pieszych, Major Rynarzewski.

Otrzymuią Dymissye.

Dla słabości zdrowia.

Z tegoż pułku, Kapitanowie: Ignacy Dunin, Dyonizy Szulski i Franciszek Januszyński; Porucznicy: Grzegorz Czerniewski, Józef Jasinowski, i Antoni Szałkiewicz, oraz przykommenderowany do tegoż pułku, Kapitan Kobylański.

Dla nieznaiomości Regulaminu Piechoty.

Przykommenderowany do pułku 4. Strzelców pieszych, Porucznik Radecki.

Oddaleni zostaią ze służby.

Dla nieczynności i niedostatku gorliwości.

Z tegoż pułku, Kapitan Ignacy Jakubowski, Porucznik Antoni Kozieradzki, Podporucznicy: Fryderyk Bukowski i Wincenty Stuart, oraz przykommenderowany do tegoż pułku, Porucznik Boski.

Naczelny Wódz

(Podpisano) KONSTANTY

W. X. R.

Postanowienie Namiestnika Królewskiego w Radzie Stanu o obowiązkach służących.
(Dalszy ciąg)

§. 36. Domy i tak zwane kantory zleceń, gdzie staraiący się o służbę zgłaszać się zwykli, maią zostawać pod bacznym i ciągłym dozorem Policyi.

§. 37. Trudnienie się stręczeniem czeladzi łącznie z utrzymywaniem szynków, tudzież schadzki i przesiadywania tam służących pod pozorem starania się o służbę, dozwalanemi bydź nie maią.

§. 38. Prezydent Municypalności i Policyi co do miasta *Warszawy*, a Kommissye Woiewódzkie co do innych miast, przepiszą szczegółowe prawidła i rozporządzenia porządkowe, do mieysca i potrzeby stosowne, względem osób trudniących się stręczeniem, tak co do ich liczby i kwalifikacyi, iako też co do sposobu uskutecznienia swey dla publiczności usługi, zgodnie z urządzeniami policyynemi.

§. 39. Oznaczą równie stosowną ilość płacy, iakową stręczący za swą usłużność pobierać mogą; wymagaiący wyższey opłaty nad przepisaną przez Policyą, nietylko to, co nadebrał, zwrócić będzie znaglony, ale nadto za każdą razą karze policyyney zł. pol. 6, lub iednodniowego aresztu podpadnie.

TYTUŁ III.

O wzaiemnych obowiązkach Panów i Służących.

Oddział I.

O warunkach i skutkach umowy.

§. 40. Od zobopolnych umów i ugody zależą stosunki wszelkich zobowiązań i należytości miedzy panami i służącemi, które obustronnie dopełnionemi bydź maią.

§. 41. Umowy i ugody między panem czyli panią a służącymi zawierane szczególniey i wyraźnie oznaczać powinny zapewnienia co do rodzaiu służby, przeciągu czasu teyże, ilości zapłaty i zobowiązań względem stołu lub strawnego, tudzież odzieży czyli liberyi.

§. 42. Umowy na piśmie lub ustnie zawierane bydź mogą.

§. 43. Ugoda iest zawartą, gdy służący lub służąca podeymuie się obowiązków, do których się godzi, przestaie na przyrzeczonych sobie z strony pana lub pani warunkach, i tym końcem przyymuie zadatek.

§. 44. Ilość zadatku zależy od zwyczaiu mieyscowego, lub też od umowy.

§. 45. Zadatek potrąca się zwyczaynie w zasługach, ieśli się inaczey nie umówiono.

§. 46. Względem przeciągu czasu służby stanowi zobopolna ugoda. Umowa w tey mierze w miastach, stosownie do zwyczaiów mieyscowych, i wzaiemney dogodności stron umawiaiących się, na lata, kwartały, i miesiące zawieraną bydź może.

§. 47. Dzień wniyścia w służbę nowego sługi iest terminem wyyścia z służby dawnego.

§. 48. Dla porządku i zapobieżenia sprzeczkom i niedogodnościom wynikaiącym z opóźnień służących, i nieregularnego przybywania do służby, ustanawiaią się w zwyczaynych służbach kwartalnych dni 2. Stycznia, 2. Kwietnia, 2. Lipca, i 2. Października, iako termina stałe, w których służący do swych powinności stawić się winni

§. 49. Służący, mimo ugody i zatrzymanego zadatku, w swym czasie dla bałamuctwa iedynie do służby niestawaiący, w miarę uznaney swey winy, stosowney karze policyyney ulegnie.

§. 50. Jeżeli służący w kilku mieyscach razem służbę przyiął, ten pan ma pierwszeństwo do niego, ieżeli go trzymać zechce, który pierwey dał zadatek; innym zadatki zwrócone bydź powinny.

§. 51. Przyymuiący kilka w iednym czasie zadatków, oprócz zwrotu nieprawnie wziętych, za oszukaństwo, podług prawa ukaranym bydź ma.

§. 52. Przed terminem i bez poprzedniczego wypowiedzenia ani pan służącego oddalić, ani służący służby opuścić nie może, chyba za wzaiemnem zezwoleniem, lub w przypadkach niżey §§. 71, 73, i 90 wyszczególnionych.

§. 53. Czas do wypowiedzeń obustronnych oznacza się w rocznych służbach na miesięcy trzy.

W kwartalnych, na miesiąc ieden.

W miesięcznych, na dni piętnaście przed terminem.

§. 54. Jeżeli z żadney strony wypowiedzenie w ustanowionym czasie nie nastąpiło, służba uważa się za przedłużoną na taki przeciąg czasu, na iakowy poprzedniczą ugodą była zapewniona.

Oddział II.

O powinnościach osób w służbie zostaiących.

§. 55. Służący powinni się zachować w służbie wiernie, trzeźwo, pilnie, i z należytém dla Pana i Pani i ich familii uszanowaniem.

§. 56. Wszelkie rozkazy pana, lub tego, który w imieniu pańskiem zarządza, z zupełném posłuszeństwem i szczerością uskuteczniać, tudzież do

rozporządzeń i zwyczaiów wewnętrznych w domu zaprowadzonych stosować się są obowiązani.

(*Dalszy ciąg późniey.*)

Z Lublinia, 21. *Maia.*

Wiadomość o stracie publicznego Męża nie może bydź oboiętną dla kraiu. — Felix *Grotowski* Pułkownik dowódca pułku 7go piechoty liniiowey, Orderów krzyża woyskowego Polskiego, Stey Anny i Legii honorowey Kawaler, od dziecinnych lat prawie w różnych częściach świata walczący o byt i honor narodu, okryty chlubnemi bliznami, tu w *Lublinie* po kilkodniowey chorobie skończył pełne zasług i wszystkich cnot życie w dniu 19tym b. mca. — Woysko, maiące na czele swém szanownego Jenerała Brygady Zołtowskiego, wszelkiego stopnia Urzędnicy cywilni, liczne obywatelstwo, i wszystko prawie, co żyie, assystowało smutnemu pogrzebu obrzadkowi, a ięki i łkania officerów i żołnierzy, prawie głuszące modły Duchowieństwa, są naywiększym dowodem ważności straty, i wielką dla żyiących do prawego życia pobudką. — Zbyt wczesnie śmierć *Grotowskiego* wydarła, bo umarł w roku życia 39. Surrogat *Woiakowski*, Kanonik *Łopiński*, w duchu religii, a Podpułkownik *Uzięblo* w duchu Rycerskim wystawili wymownie i czule cnoty i zasługi zmarłego. — Przyiaciel szczery, a dawny współ-towarzysz broni, łącząc tylko łzy swoie ze łzami osierociałey familii, cnotliwey żony i walecznego woyska, tkliwa serca własnego w tém smutném doniesieniu składa nieodżałowanemu, a czci swoiey dla niego, i żalu pamiątkę. D. P. K. W. L.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

NIEMCY.

Z Wiednia, 20. *Maia.*

Towarzystwo Dobroczynności Damskie, którego pomyślnego wpływu doświadczamy iuż od lat sześciu, ogłosiło drukiem zdanie sprawy s czynności swoich w roku 1816. Cesarz Imść przy tem zdarzeniu zaszczycił następuiącem pismem gabinetu Hrabinę Maryią Annę de *Dietrichstein*, Prezyduiącą w Towarzystwie.

«Kochana Hrabino de Dietrichstein!

Z ukontentowaniem widziałem wyborne użycie zbiorów będących skutkiem chwalebnych usiłowań Towarzystwa. Ja się spodziewam iż tak WPani, iak inne osoby biorące udział w staraniach służących do wzrostu Towarzystwa, które tak wielu znalazło nasladówców, iuż w Państwie moiem, iuż w kraiach zagranicznych, przez pamięć tak na uczynione przez Was ważne usługi, iak przez wdzięczność tylu nieszczęśliwych których cierpienia ułożone zostały przez tę z waszey strony pomoc, nie zaniechacie i nadal chwalebnych i dobroczynnych usiłowań, których dowodziłyście dotąd s taką gorliwością.»

W Wiedniu 1817 roku Maia 8. dnia.

FRANCISZEK.

Z Sztutgardu, 25. *Maia.*

Ministerstwo wyznań i oświecenia publicznego ogłosiło następuiące doniesienie.

«Kiedy Xiąże Prymas, Arcybiskup Ratysboński, Biskup Konstancyeński i. t. d. zakończył życie, Król Imść udał się s prożbą do stolicy Rzymskiey aby Administracyia duchowieństwa powiatów *Wirms* i *Spire* składaiących dotąd Dyecezyią Konstancyieńską, była poruczona tym czasowie nim sprawy kościelne Królewstwa ostatecznie skończone będą Xięciu *Hohenlohe*, Biskupowi *Tempskiemu* i Wikaryuszowi ieneralnemu. Oyciec Swięty odpowiedział żądaniom Króla i przez Breve 26. Marca r. b. utwierdził Xięcia *Hohenlohe*, Administratorem tymczasowym Duchowieństwa powiatów Katolickich, składaiącyck wspomnioną Dyecezyią.»

«Ponieważ przez to, wszyscy Duchowni i poddani Królewstwa Katolicy, podlegli są Wikaryuszowi będącemu w kraiu, podaie się to w skutek roskazu Królewskiego pod dniem 19. b. m. do publiczney wiadomości, dodaiąc, iż układy tyczące się spraw Duchowieństwa kościoła Katolickiego przedłużane będą z dworem Rzymskim aż do ostatecznego okończenia.»

W Sztutgardzie, 20. Maia 1817 roku.

Minister wyznań i oświecenia publicznego

DE WANGENHEIM.

ROZMAITE WIADOMOSCI.

W Kopenhadze krąży od kilku dni pisemko, niemaiące na sobie imion ani Autora, ani typografa. Celem iego iest pochwała *Bonapartego*. Tytuł następuiący: *Bonaparte Jedyny, przez iednego s przyiaciół prawdy; w Skandynawii* 1817.

— W Londynie pokazuią osobliwszych iakichsiś czworonożnych zwierząt, złowionych w Ameryce północney na brzegach *Missouri*. Zwierzętą te bardzo są łagodne, i łatwo przywykaią do człowieka; nazywaią ich *Wapity*. Doktor *Leach* który w towarzystwie *Linneuszowskiem* czytał niedawno rozprawę o nich, rozumie, iż w klimacie naszym złatwością mogłyby bydź utrzymane, i w rozmaitych posługach zastąpiłyby koni.